

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2021/22:AU1

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslag för 2022 inom utgiftsområde 13 på ca 6,2 miljarder kronor i enlighet med utskottets förslag. Riksdagen har fastställt ramen för utgiftsområdet till 167 miljoner kronor mindre än vad regeringen har föreslagit i budgetpropositionen. Utskottets förslag överensstämmer med det förslag som ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har lagt fram under utskottets beredning av ärendet. Det innebär ändringar i förhållande till budgetpropositionen när det gäller två av anslagen. I övrigt ställer sig utskottet bakom budgetpropositionen. Därmed tillstyrker utskottet delvis budgetpropositionen och tre motionsyrkanden. Övriga motioner avstyrks.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, C, V, L, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:1 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering.

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13	7
Statens budget inom utgiftsområde 13	11
Särskilda yttranden	20
1. Statens budget inom utgiftsområde 13 (S, MP)	20
2. Statens budget inom utgiftsområde 13 (C)	21
3. Statens budget inom utgiftsområde 13 (V)	22
4. Statens budget inom utgiftsområde 13 (L)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Propositionen	25
Motion väckt med anledning av proposition 2020/21:217	25
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	29
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	30
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Statens budget inom utgiftsområde 13

a) Anslagen för 2022

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2021/22:1 utgiftsområde 13 punkt 1 och motionerna

2021/22:3895 av Ludvig Aspling m.fl. (SD),

2021/22:4035 av Mats Green m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4169 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 10 och

avslår motionerna

2021/22:301 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkandena 2 och 3,

2021/22:910 av Richard Jomshof (SD),

2021/22:1150 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5,

2021/22:2560 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkandena 7 och

8,

2021/22:2561 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14,

2021/22:2562 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkandena 2, 28 och 30,

2021/22:2563 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 21,

2021/22:3208 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2021/22:3514 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 11,

2021/22:3666 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 53,

2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 16,

2021/22:3951 av Roger Haddad m.fl. (L),

2021/22:4035 av Mats Green m.fl. (M) yrkandena 2 och 3,

2021/22:4127 av Alireza Akhondi m.fl. (C),

2021/22:4169 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 1–7 och 9,

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 39 och 44,

2021/22:4212 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 13 punkt 2.

Stockholm den 7 december 2021

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S)*, Roger Haddad (L)*, Mats Green (M), Patrik Björck (S)*, Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Alireza Akhondi (C)*, Josefin Malmqvist (M), Johan Andersson (S)*, Michael Anefur (KD), Serkan Köse (S)*, Leila Ali-Elmi (MP)*, Malin Danielsson (L)*, Johanna Haraldsson (S)*, Ciczie Weidby (V)*, Linda Lindberg (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

* Avstår från ställningstagande, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 i de delar som gäller utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, ett trettiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22 och ett yrkande från en följdmotion som lämnats med anledning av regeringens proposition 2020/21:217 Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslagen finns också i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2022 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Vid utskottets sammanträde den 21 september 2021 fick utskottet information av regeringen genom dåvarande arbetsmarknadsminister Eva Nordmark och genom Karin Strandås, dåvarande statssekreterare i Arbetsmarknadsdepartementet. Information till utskottet har även lämnats av företrädare för Diskrimineringsombudsmannen, Delegationen mot segregation och Jämställdhetsmyndigheten.

Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet justerat sina yrkanden jämfört med sina respektive motioner till ett gemensamt förslag om anslagen inom utgiftsområde 13.

Utskottet har enligt 10 kap. 4 § riksdagsordningen inhämtat upplysningar från Regeringskansliet.

Utskottets förslag till anslag för 2022 finns i bilaga 4.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen beslutade den 24 november 2021 att fastställa utgiftsramar för statens budget enligt ett förslag som lagts fram gemensamt av Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). För utgiftsområde 13 innebär det att ramen för 2022 har bestämts till 6 152 015 000 kronor. Det är 167 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

I detta betänkande föreslår arbetsmarknadsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 13.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 13

Propositionen

Regeringen konstaterar inledningsvis att riksdagen inom utgiftsområdet har beslutat om mål för integrationspolitiken, politiken mot diskriminering, jämställdhetspolitiken och politiken mot segregation. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. För politiken mot diskriminering är målet ett samhälle fritt från diskriminering. Jämställdhetspolitikens mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet för politiken mot segregation är minskad segregation, jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla. För vissa av områdena har regeringen beslutat om delmål eller om strategier och handlingsplaner.

När det gäller integrationspolitiken anger regeringen att det främst är genom generella åtgärder för hela samhället som målet uppnås. De generella åtgärderna behöver dock enligt regeringen kompletteras med riktade åtgärder som bl.a. finansieras inom utgiftsområde 13. I en första del av resultatredovisningen beskrivs utvecklingen inom områdena arbetsmarknad, utbildning, hälsa och boende. I denna del med koppling till det övergripande målet med integrationspolitiken används resultatindikatorer som arbetskraftsdeltagande, kunskapsresultat i grundskolan, det allmänna hälsotillståndet och trångboddhet. I en andra del av resultatredovisningen som avser insatser för främjande av nyanländas etablering är redovisningen strukturerad efter anslagsstrukturen inom området. Denna redovisning baseras i huvudsak på återrapporteringar från myndigheter, främst länsstyrelserna, Skolverket och Migrationsverket. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för integrationspolitiken. Regeringen pekar på ett antal åtgärder som vidtagits, bl.a. att Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag har reformerats, att tidiga insatser har utökats och utvecklats och att det införts en möjlighet att delta i ett s.k. intensivår, och anför att dessa och andra åtgärder sammantaget bedöms bidra till att uppnå det integrationspolitiska målet om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Arbetet bedöms även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls.

När det gäller politiken mot diskriminering anför regeringen att arbetet mot diskriminering och diskriminerande strukturer är ett långsiktigt och komplext förändringsarbete där utvecklingen av resultatet i hög grad påverkas av omvärldshändelser och insatser inom andra politikområden. Regeringen anger att den resultatindikator som används är anmälningar och uppgifter om förekomsten av diskriminering. Som bedömningsgrunder använder regeringen

framför allt rapporter och redovisningar från Diskrimineringsombudsmannen (DO), Forum för levande historia, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), andra berörda myndigheter samt antidiskrimineringsbyråerna. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för politiken mot diskriminering. Regeringen anger att dess långsiktiga och strategiska arbete för att förebygga och motverka diskriminering och rasism och för att stärka hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter bedöms bidra till att det riksdagsbundna målet uppnås. Arbetet bedöms även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Regeringen anför bl.a. att arbetet inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott under året har bidragit till att på olika sätt öka kunskapen om och motverka bl.a. afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer. De insatser som har gjorts för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter bedöms sammantaget bidra till ökad kunskap och synlighet om hbtqi-personers lika rättigheter.

För jämställdhetspolitiken anger regeringen utöver det övergripande målet sex underliggande delmål: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Regeringen lyfter också fram att dess arbete bidrar till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs. För respektive jämställdhetspolitiskt delmål listar regeringen ett antal resultatindikatorer som ska tydliggöra de centrala aspekterna i målen. Exempel på indikatorer är könsfördelning när det gäller chefer i offentlig och privat sektor, kvinnors lön som andel av mäns lön efter sektor, utbildningsnivå för befolkningen 25–64 år, ersatta dagar för vård av barn, sjukpenningtalet efter ålder samt personer 16–79 år utsatta för misshandel. Redovisningen görs i första hand utifrån delmålens indikatorer och anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder. Redovisningen innefattar också en redogörelse för utvecklingen och resultatet av strategin Jämställdhetsintegrering. I budgetpropositionens bilaga 3 Ekonomisk jämställdhet redovisas indikatorerna och utvecklingen av den ekonomiska jämställdheten mer ingående. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av målpuppfyllelsen mot det övergripande målet för jämställdhetspolitiken samt en bedömning av utvecklingen i förhållande till de jämställdhetspolitiska delmålen. Regeringens generella bedömning är att även om jämställdhetsarbetet ger resultat och går framåt behöver arbetet fortsätta om målen ska kunna nås.

När det gäller åtgärder mot segregation anför regeringen att målet främst uppnås genom generella åtgärder för hela samhället. För att nå målet behöver de generella åtgärderna enligt regeringen dock kompletteras med riktade åtgärder som bl.a. finansieras inom utgiftsområde 13. Regeringen lyfter fram att nya mått för att mäta segregation används från och med denna resultatredovisning. Förutom ett övergripande segregationsindex tar redovisningen

huvudsakligen sin utgångspunkt i den nya rikstäckande områdesindelning, regionala statistikområden, som Statistiska centralbyrån har tagit fram i samarbete med Delegationen mot segregation. Fem s.k. områdestyper har definierats, där områdestyp 1 avser områden med stora socioekonomiska utmaningar och områdestyp 5 avser områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar. Resultatredovisningen omfattar ett antal indikatorer, som redovisas för de fem områdestyperna. Exempel på indikatorer är andelen förvärvsarbetande, andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program, bostadsarea per person och valdeltagande. Utifrån resultatredovisningen gör regeringen en bedömning av utvecklingen i förhållande till det mål som riksdagen har beslutat ska gälla för politiken mot segregation. Regeringen drar bl.a. slutsatsen att vidtagna åtgärder inom utgiftsområdet och på andra områden har bidragit till att minska och motverka segregation och till att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar. Arbetet bedöms även bidra till att Agenda 2030 genomförs och till att flera av målen i agendan uppfylls.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar inledningsvis att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet kring den ekonomiska styrningen fortsätter. En central del i att utveckla den ekonomiska styrningen är att fortsätta det utvecklingsarbete som Regeringskansliet sedan flera år bedriver med att förbättra regeringens resultatredovisningar till riksdagen i budgetpropositionen. Utskottet vill betona vikten av en fortsatt dialog mellan riksdagen och regeringen i utvecklingsarbetet.

Resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

Av budgetpropositionen framgår att Regeringskansliets interna riktlinjer för utformningen av regeringens resultatredovisning arbetades om inför budgetpropositionen för 2021. Enligt regeringen har detta utvecklingsarbete fortsatt för att resultatredovisningarna ska utformas i enlighet med riktlinjerna. Utskottet välkomnar denna inriktning. Utskottet noterar att regeringen från och med denna budgetproposition för samtliga områden inom utgiftsområde 13 har ändrat namn på avsnittet Analys och slutsatser så att det nu heter Regeringens bedömning av målpuppfyllelsen. Den rubriken återspeglar bättre det avsedda innehållet i avsnittet och bidrar enligt utskottet till att regeringens resultatredovisning får en klarare struktur.

När det gäller strukturen för resultatredovisningen för området segregation konstaterar utskottet att omfattande positiva förändringar har gjorts i år jämfört med tidigare redovisningar. Som regeringen beskriver i budgetpropositionen

används nya mått för att mäta segregation från och med denna resultatredovisning. Utskottet välkomnar det utvecklingsarbete som har gjorts när det gäller resultatredovisningen på området och anser i likhet med regeringen att bättre möjligheter att mäta och följa upp utvecklingen av socioekonomisk segregation bidrar till bättre förutsättningar att komma närmare målet om minskad segregation, jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla.

Även när det gäller resultatredovisningen för övriga politikområden inom utgiftsområde 13 konstaterar utskottet att utvecklingen när det gäller regeringens resultatredovisning fortsätter att vara positiv. I likhet med tidigare år anser utskottet att delmålen inom jämställdhetspolitiken bidrar till en tydligare struktur för resultatredovisningen och den efterföljande bedömningen av måluppfyllelsen. Som utskottet tidigare framfört kan handlingsplaner och strategier fylla en motsvarande funktion. Utskottet konstaterar att regeringen inom diskrimineringsområdet till skillnad från föregående år på ett tydligare sätt i avsnittet Mål för området lyfter fram den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott samt strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck som viktiga utgångspunkter i arbetet mot diskriminering. Utskottet noterar vidare att strukturen för resultatredovisningen och bedömningen av måluppfyllelsen inom diskrimineringsområdet, i och med den indelning som gjorts i tre delområden, är tydligare än tidigare.

Sammanfattningsvis kan utskottet, på samma sätt som förra året, konstatera att utvecklingen av strukturen när det gäller regeringens resultatredovisning fortsätter att vara positiv. Utskottet välkomnar detta och ser fram emot att följa fortsatta utvecklingsinsatser för hela utgiftsområdet i nästa års resultatredovisning.

Statens budget inom utgiftsområde 13

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som utskottet anger, anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering i enlighet med utskottets förslag och lämnar de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen föreslår. Utskottets förslag innebär avvikelser i förhållande till budgetpropositionen när det gäller två anslag. Budgetpropositionen och tre motionsyrkanden bifalls delvis. Övriga motioner avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, MP), 2 (C), 3 (V) och 4 (L).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2022 föreslår regeringen att anslagen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering sammanlagt ska uppgå till 6 319 015 000 kronor (prop. 2021/22:1 utg.omr. 13 punkt 1). För vissa anslag föreslår regeringen också att den ska bemyndigas att ingå ekonomiska åtaganden som innebär behov av framtida anslag (punkt 2).

I det följande sammanfattas regeringens förslag till anslagsfördelning för respektive område inom utgiftsområde 13. Regeringens förslag till anslag och beställningsbemyndiganden framgår av tabellerna i bilaga 2 och 3.

Nyanlända invandrades etablering

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för åtgärder för att främja etablering i arbets- och samhällslivet samt för statsbidrag till kommuner för detta ändamål.

En reform som innebär att anslaget tillförs medel är en förstärkning av bl.a. samhällsinformation och hälsofrämjande insatser inom ramen för tidiga insatser för asylsökande m.fl.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 142 030 000 kronor.

1:2 Kommunersättning vid flyktningmottagande: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och regioner för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare. Anslaget får även användas för utgifter för vidarebosättning.

En reform som innebär att anslaget tillförs medel är bidrag till kommuner som har tagit emot många nyanlända i relation till antalet invånare. Anslaget minskas till följd av ett lägre antal mottagna i kommunerna.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 4 516 216 000 kronor.

1:3 Hemutrustningslån: Anslaget får användas för utgifter för lån till nyanlända invandrare för inköp av hemutrustning.

Ett lägre antal mottagna i kommunerna beräknas ge lägre utgifter. Anslaget minskas också för att finansiera slopad merkostnad vid besiktning av gasdrivna bilar (se utg.omr. 20).

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 167 271 000 kronor.

Diskriminering

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget får användas för Diskrimineringsombudsmannens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för Nämnden mot diskriminering.

Anslaget ökas till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 129 681 000 kronor.

2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.: Anslaget får användas för utgifter för insatser mot diskriminering, rasism, främlingsfientlighet, homofobi och liknande former av intolerans samt för att främja lika rättigheter och möjligheter för hbtq-personer. Anslaget får även användas för utgifter för bl.a. statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck.

Anslaget tillförs medel för att utifrån den nationella planen mot rasism uppmärksamma särskilda utmaningar och behov i arbetet mot afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi respektive rasism mot samer och ta fram åtgärder som ska motverka dessa specifika former av rasism.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 100 919 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 39 300 000 kronor 2023.

Jämställdhet

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder och för utgifter för statsbidrag för att stödja projekt och insatser som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.

Anslaget ökas på grund av nya reformer för att förstärka och i vissa fall permanenta arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Anslaget ökas också på grund av Jämställdhetslyftet; en flerårig satsning med syfte att stärka och fokusera arbetet för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Anslaget minskas till följd av att medel för det nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat förtryck, som permanentats i form av ett nationellt kompetenscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen i Östergötlands län, flyttats till länsstyrelsernas förvaltningsanslag inom utgiftsområde 1.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 640 039 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor 2023.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget får användas för Jämställdhetsmyndighetens förvaltningsutgifter.

För Jämställdhetsmyndighetens fortsatta stöd till universitet och högskolors arbete med jämställdhetsintegrering tillförs anslaget medel. Anslaget ökas också till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 76 280 000 kronor.

3:3 Bidrag för kvinnors organisering: Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för kvinnors organisering.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 28 163 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 28 163 000 kronor 2023.

Segregation

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget får bl.a. användas för utgifter för att minska och motverka segregation och för utgifter för statsbidrag som har detta syfte.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 500 000 000 kronor.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor 2023.

4:2 Delegationen mot segregation: Medlen får användas till förvaltningsutgifter för myndigheten Delegationen mot segregation.

Anslaget ökas till följd av pris- och löneomräkning.

Regeringen föreslår att anslaget för 2022 bestäms till 18 416 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna har var för sig presenterat alternativa anslagsförslag för 2022. Förslagen innebär såväl andra anslagsnivåer som förslag till nya anslag. I det följande sammanfattas partiernas förslag inom utgiftsområde 13. En sammanställning som visar hur motionsförslagen avviker från regeringens förslag finns i bilaga 2.

Moderaterna

I kommittémotion 2021/22:4035 av Mats Green m.fl. lämnar Moderaterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit (yrkande 1). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 1 000 000 kronor och att två anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Moderaterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 10 000 000 kronor. Moderaterna understryker att allt våld mot kvinnor är oacceptabelt och framhåller vikten av stöd, hjälp och skydd till dem som utsatts för brott. Partiet

föreslår att ytterligare medel avsätts för Nationellt centrum för kvinnofrid och för att kvinnojourerna ska ha bättre möjligheter att ge stödinsatser och ha en god beredskap.

Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 9 000 000 kronor. Moderaterna anser att segregation ska motverkas genom reformer som gör att fler går till jobbet, att fler lär sig svenska och att fler går ut skolan med fullständiga betyg, inte genom att tillsätta fler delegationer och myndigheter. Moderaterna anser att Delegationen mot segregation bör läggas ned.

Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 3).

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2021/22:3895 av Ludvig Aspling m.fl. lämnar Sverigedemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 2 719 301 000 kronor och att åtta anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Obligatorisk förskola för vissa barn).

Sverigedemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget minskas med 137 030 000 kronor. Integrationsåtgärder enligt regeringens modell leder enligt Sverigedemokraterna vare sig till ökad egenförsörjning, samhällsetablering eller språkinläring. Sverigedemokraterna anser att det integrationspolitiska arbetet ska fokusera på att skapa förutsättningar för enskilda att anta majoritetsbefolkningens normer, värderingar och livsmönster i tillräcklig grad för att bli en fungerande och självförsörjande del av majoritetssamhället. Samhället ska i största möjliga utsträckning undvika särskilda lösningar för vissa grupper. Det som bör skapas är en tydlig incitamentsstruktur för att lära sig det svenska språket och göra sig själv anställningsbar. Partiet vill avveckla anslaget förutom den del som avser uppföljning, utvärdering och statistik. Anslaget får användas till uppföljning, utvärdering och statistik.

1:2 Kommunersättning vid flyktigmottagande: Anslaget minskas med 2 258 000 000 kronor. Förslaget ligger i linje med de minskade mottagningsnivåer som följer av Sverigedemokraternas politik på det migrationspolitiska området. Fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra ska anslaget användas bl.a. för att fullfölja ingångna åtaganden.

1:3 Hemutrustningslån: Anslaget minskas med 167 271 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet. Anslaget avvisas med anledning av att hemutrustning bör finansieras med egna medel.

Förslaget finns även i motion 2021/22:910 av Richard Jomshof (SD).

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 65 000 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna vill lägga ned myndigheten. Anslaget får användas för att påbörja nedläggning av myndigheten.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 75 000 000 kronor. Sverigedemokraterna anser att det krävs utökade resurser för att stärka arbetet för kvinnofrid, och för att förstärka och utvidga jourverksamheterna. Hedersproblematiken breder ut sig och partiet föreslår därför att alla kvinnojourer ska ha rätt kunskap för att bemöta och hjälpa de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Anslaget ökas också för ytterligare satsningar på information till personer som befinner sig i riskzonen för att utsättas för dessa brott. Sverigedemokraterna föreslår även utökat stöd till de delar av civilsamhället som stöder personer som utsätts för hedersbrottslighet. Partiet föreslår även ett ökat stöd till Nationellt centrum för kvinnofrid.

Förslaget om att öka anslagen till kvinnojourerna finns även i kommittémotionerna 2021/22:2560 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 7 och 2021/22:2561 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 13. Förslaget om rätt kunskap vid kvinnojourerna finns även i kommittémotionerna 2021/22:2562 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 28, 2021/22:2560 yrkande 8 och 2021/22:2561 yrkande 14. Förslaget om att nå ut med information till personer som kan bli utsatta för hedersbrott finns även i kommittémotion 2021/22:2562 yrkande 2 och motion 2021/22:301 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD) yrkande 2. Förslaget om att utöka stödet till civilsamhället finns även i kommittémotion 2021/22:2562 yrkande 30 och motion 2021/22:301 yrkande 3.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 38 000 000 kronor, dvs. halveras. Sverigedemokraterna anser att Jämställdhetsmyndigheten bör läggas ned. Anslaget får användas för att påbörja nedläggning av myndigheten.

Förslaget finns även i kommittémotion 2021/22:2563 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD) yrkande 21.

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 500 000 000 kronor, dvs. tas bort i sin helhet.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 9 000 000 kronor. Sverigedemokraterna anser att Delegationen mot segregation bör läggas ned. Anslaget får användas för att påbörja nedläggning av myndigheten.

Nytt anslag

Obligatorisk förskola för vissa barn: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 380 000 000 kronor anslås för 2022. För att underlätta för de barn som växer upp i utanförskapsområden vill Sverigedemokraterna att förskolan under vissa omständigheter ska vara obligatorisk för barn mellan tre och fem år, och fungera som ett fönster in i det svenska samhället.

Förslaget finns även i kommittémotion 2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD) yrkande 16.

Centerpartiet

I kommittémotion 2021/22:4127 av Alireza Akhondi m.fl. lämnar Centerpartiet förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit. Förslaget innebär att de sammanlagda

anslagen överstiger regeringens förslag med 14 194 000 kronor och att fyra anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Statsbidrag för kvinno- och tjejjourer).

Centerpartiet föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 169 000 kronor till följd av att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget minskas med 185 500 000 kronor. Centerpartiet anser att det krävs krafttag som stoppar den akuta våldspiralen och långsiktigt skyddar våldsutsatta kvinnor. Personer som utsatts för våld i nära relationer måste få stöd av samhället genom ökad tillgång till kvinnojourer, skyddat boende och andra livsviktiga verksamheter. Anslaget ökas för att möjliggöra finansiering av en stömlinje riktad mot ungdomar som utsatts för våld i en nära relation. Anslaget ökas också för att finansiera insatser mot prostitution och människohandel. Insatserna bör bestå av regionkoordinatorer med särskilt fokus på barn i det operativa nätverket mot prostitution och människohandel. Anslaget minskas med 200 miljoner kronor med anledning av att Centerpartiet placerar statsbidragen till kvinno- och tjejjourer inom ett eget anslag.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 106 000 kronor till följd av att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 31 000 kronor till följd av att Centerpartiet föreslår en sänkning av pris- och löneomräkningen.

Nytt anslag

Statsbidrag för kvinno- och tjejjourer: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 200 000 000 kronor anslås för 2022. Som framgår ovan föreslår Centerpartiet att statsbidragen till kvinno- och tjejjourerna ska flyttas från anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder till ett eget anslag. I enlighet med vad som föreslås i budgetpropositionen för 2022 är 150 miljoner kronor av dessa medel permanenta och 50 miljoner kronor tillfälliga.

Förslaget om en mer långsiktig och stabil finansiering av kvinno- och tjejjourerna finns även i partimotion 2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 53 och i kommittémotion 2021/22:3514 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 11.

Vänsterpartiet

I partimotion 2021/22:3208 av Nooshi Dadgostar m.fl. lämnar Vänsterpartiet förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 690 000 000 kronor och att två anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Vänsterpartiet föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:2 Kommunersättning vid flyktmottagande: Anslaget ökas med 640 000 000 kronor. Vänsterpartiet vill införa en amnesti för de ensamkommande barn och unga som varit i Sverige i över ett år. De ekonomiska effekterna av förslaget fördelas mellan utgiftsområde 8 och 13.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 50 000 000 kronor. Vänsterpartiet vill öka stödet till kvinnojourerna som påtalar ett stort behov, särskilt i spåren av coronapandemin.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2021/22:4169 av Sofia Damm m.fl. lämnar Kristdemokraterna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit (yrkande 10). Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen understiger regeringens förslag med 125 000 000 kronor och att fem anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit. Ett nytt anslag föreslås (Inrättande av jämställdhetsdelegation).

Kristdemokraterna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

1:1 Etableringsåtgärder: Anslaget ökas med 120 000 000 kronor. För att förbättra integrationen vill Kristdemokraterna inrätta ett s.k. asylprogram med krav på att asylsökande ska delta i 15 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka. Utöver utbildningstiden ska den asylsökande ha ett arbets- eller aktivitetskrav på sig om 16 timmar per vecka. Till förmån för sin satsning på asylprogrammet avvisar Kristdemokraterna regeringens förslag om tidiga insatser om 30 miljoner kronor inom detta anslag.

Förslaget om att inrätta ett asylprogram finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 1) och i kommittémotionerna 2021/22:4212 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 2 och 2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD) yrkande 12.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 27 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att Jämställdhetsmyndigheten inrättades på bekostnad av en rad fungerande verksamheter, bl.a. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) i Uppsala och den samordning som Länsstyrelsen i Stockholms län tidigare bedrev när det gäller arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Kristdemokraterna föreslår att denna verksamhet vid Länsstyrelsen i Stockholms län återinrättas och att NCK tillförs ytterligare medel för sin verksamhet. Vidare anser Kristdemokraterna att det skyddspaket som hotade kvinnor i dag kan få inte är tillräckligt. Partiet vill att hotade kvinnor ska erbjudas ett trygghetspaket bestående av larm, rätt att bära och använda pepparsprej samt erbjudande om träning i självförsvar, och avsätter därför medel till detta. Kristdemokraterna vill även att det ska inrättas en nationell stödlinje för dem som riskerar att bli eller är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, och avsätter därför medel för detta. Till följd av de prioriteringar och satsningar som Kristdemokraterna gör avvisar partiet

det ospecificika s.k. Jämställdhetslyftet på 28 miljoner kronor som regeringen föreslår.

Förslagen om NCK och om arbetet mot prostitution och människohandel finns även i särskilda yrkanden (yrkandena 3 och 6). Förslaget om skyddspaket finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 4) och i kommittémotionerna 2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 39 och 2021/22:1150 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5. Förslaget om en stödlinje finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 5) och i kommittémotion 2021/22:4210 yrkande 44.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 26 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att myndigheten bör läggas ned.

Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 2).

4:1 Åtgärder mot segregation: Anslaget minskas med 250 000 000 kronor, dvs. halveras. Kristdemokraterna anser att dessa medel bör användas till andra prioriterade åtgärder för att motverka segregation.

4:2 Delegationen mot segregation: Anslaget minskas med 9 000 000 kronor. Kristdemokraterna anser att myndigheten bör läggas ned.

Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 7).

Nytt anslag

Inrättande av jämställdhetsdelegation: Förslaget innebär ett nytt anslag och att 13 000 000 kronor anslås för 2022. Kristdemokraterna föreslår att det inrättas en delegation för jämställdhet som ska ansvara för att samordna insatserna på jämställdhetspolitikens område och initiera forskning om jämställdhet.

Förslaget finns även i ett särskilt yrkande (yrkande 9).

Liberalerna

I kommittémotion 2021/22:3951 av Roger Haddad m.fl. lämnar Liberalerna förslag om en annan fördelning av anslagen inom utgiftsområde 13 för 2022 än den regeringen föreslagit. Förslaget innebär att de sammanlagda anslagen överstiger regeringens förslag med 74 700 000 kronor och att tre anslag bestäms till en annan nivå än vad regeringen föreslagit.

Liberalerna föreslår följande förändringar i förhållande till regeringens förslag (se också bil. 2).

2:1 Diskrimineringsombudsmannen: Anslaget minskas med 200 000 kronor till följd av att Liberalerna vill reducera pris- och löneomräkningen med 20 procent.

3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder: Anslaget ökas med 80 000 000 kronor. Liberalerna utökar satsningen på arbetet mot hedersrelaterat våld och mäns våld mot kvinnor. Partiet skjuter även till särskilda medel för att motverka våld i ungas partnerrelationer, i synnerhet unga killars våld mot unga tjejer.

3:2 Jämställdhetsmyndigheten: Anslaget minskas med 5 100 000 kronor. Liberalerna avvisar regeringens förslag om att tillföra medel till Jämställdhetsmyndighetens fortsatta stöd till universitet och högskolors arbete

med jämställdhetsintegrering. Anslaget minskas även till följd av att Liberalerna vill reducera pris- och löneomräkningen med 20 procent.

Utskottets ställningstagande

Sverige behöver en ny kurs. Riksdagen har ställt sig bakom det som finansutskottet anför om riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (bet. 2021/22:FiU1 s. 56 f.). De riktlinjerna gäller också som utgångspunkt för utskottets ställningstagande i detta betänkande.

Utskottet ställer sig bakom det förslag till anslagsanvisning som Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna har presenterat i utskottet. Förslaget innebär avvikelser från budgetpropositionen när det gäller anslagen 1:3 Hemutrustningslån och 4:2 Delegationen mot segregation.

Hemutrustningslån kan ges till nyanlända flyktingar och vissa andra utlänningar som har beviljats uppehållstillstånd. Om låntagaren inte kan betala tillbaka lånet efterskänks det. De tre senaste åren har över 87 miljoner kronor efterskänkts. Eftersom det för många nyanlända dröjer ett stort antal år innan de etableras på arbetsmarknaden, dröjer det också ofta länge innan lånen börjar betalas tillbaka. Det kan ifrågasättas om det är klokt att uppmuntra till skuldsättning innan en person hunnit etablera sig på arbetsmarknaden, i synnerhet när det gäller konsumtionsvaror. Det faktum att många lån efterskänks trots förmånliga lånevillkor gör att lånet i praktiken för vissa blir ett bidrag och försämrar drivkrafterna till arbete och egen försörjning. Utskottet föreslår mot denna bakgrund att hemutrustningslånet för nyanlända avskaffas 2022. Detta innebär att inga nya lån ska beviljas fr.o.m. 2022. Utskottets anslagsförslag för 2022 framgår i bilaga 4. För 2023 beräknas anslaget minska med 155 miljoner kronor och för 2024 beräknas det minska med 165 miljoner kronor.

När det gäller arbetet mot segregation anser utskottet att segregation bäst motverkas genom reformer som gör att fler har ett jobb att gå till, att fler lär sig svenska och att fler går ut skolan med fullständiga betyg. Det sker inte genom att tillsätta specifika delegationer. Utskottet anser därmed att Delegationen mot segregation bör läggas ned och upphöra som myndighet den 31 december 2022. Utskottet vill uppmärksamma att ändamålet med anslaget 4:2 ändras till att medlen får användas till förvaltningsutgifter för myndigheten Delegationen mot segregation för en ordnad avveckling av verksamheten som ska upphöra senast den 31 december 2022. Anslaget beräknas minska 2023 och 2024 med 18 miljoner kronor respektive år.

Utskottets ställningstagande innebär att utskottet delvis tillstyrker budgetpropositionen och motionerna 2021/22:4035 (M) yrkande 1, 2021/22:3895 (SD) och 2021/22:4169 (KD) yrkande 10. Övriga motioner avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 13 (S, MP)

Anna Johansson (S), Patrik Björck (S), Johan Andersson (S), Serkan Köse (S), Leila Ali-Elmi (MP) och Johanna Haraldsson (S) anför:

Tillsammans med resten av världen kämpar Sverige sedan ett och ett halvt år mot covid-19-pandemin. Läget är fortfarande mycket osäkert samtidigt som ekonomin återhämtar sig snabbt, fler kommer åter i arbete och nya möjligheter att lösa samhällsproblem skapas. Som framhålls i budgetpropositionen är det dags att bygga Sverige starkare, tryggare och mer hållbart än det var före krisen. Genom reformer ska takten i klimatomställningen öka, fler ska komma i arbete, köerna i sjukvården ska kortas och gängkriminaliteten ska övervinnas.

Riksdagen har genom sitt beslut den 24 november 2021 bifallit ett förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna och fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 13 inte får överstiga 6 152 015 000 kronor för 2022 (bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46).

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstå från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 13. Vi hänvisar till reservation 1 i finansutskottets betänkande Statens budget 2022 – Rambeslutet (bet. 2021/22:FiU1).

Vi välkomnar att den ny tillträdde regeringen är fast besluten att bekämpa segregationen som hotar vår samhällsgemenskap. Vi välkomnar också regeringens tydliga inriktning om att hedersförtrycket inte hör hemma i vårt land och att detta förtryck ska bort. Vi vill vidare framhålla den tydliga satsningen i budgetpropositionen på arbetet för att förebygga mäns våld mot kvinnor, och för att skydda de som utsätts. Det är mycket välkommet att medel nu permanentas så att kvinno- och tjejjourerna kan bedriva ett långsiktigt arbete.

Sammantaget kan vi konstatera att Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna accepterar stora delar av regeringens budgetproposition men också att de justeringar som de gör inte löser samhällsproblemen. När det gäller det gemensamma förslaget inom utgiftsområde 13 beklagar vi att de ogenomtänkta och oansvariga förslagen om att avskaffa hemutrustningslånen till nyanlända och om att lägga ned Delegationen mot segregation tycks vinna riksdagens stöd. I en tid där segregationens konsekvenser riskerar att förvärras till följd av pandemin är det helt oförståeligt att man på detta sätt vill försvåra arbetet med att motverka den oroväckande utvecklingen som vi kan se runt om i landet. Delegationen mot segregationens roll som expertmyndighet är central för arbetet mot segregation. Risken för långvariga konsekvenser av pandemin innebär ett än större behov av delegationens arbete med att öka och sprida

kunskap, främja samverkan och fördela statsbidrag för att minska och motverka segregationen.

Jämfört med utskottets förslag anser vi att förslagen i budgetpropositionen ger bäst förutsättningar när det gäller genomförandet av politiken inom utgiftsområde 13. Inte minst gäller detta politiken för att minska och motverka segregationen som är en stor utmaning såväl i storstadsregionerna som i mindre städer och samhällen i övriga delar av landet.

2. Statens budget inom utgiftsområde 13 (C)

Alireza Akhondi (C) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 24 november 2021 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 13 inte får överstiga 6 152 015 000 kronor för 2022 (bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Eftersom Centerpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Centerpartiets politik inom utgiftsområde 13.

Centerpartiets förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2021/22:4121. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och Centerpartiets samlade förslag framgår av reservation 6 i det betänkandet. I den motionen finns också partiets förslag till ram för utgiftsområde 13. Jämställdheten och respekten för kvinnors lika möjligheter släpar efter i hela samhället. Åtgärder behöver sättas in för att stoppa mäns våld mot kvinnor och stoppa kontroll och brottslighet i hederns namn. Våldet finns inom alla delar av befolkningen, inom alla åldrar och i olika typer av nära relationer, men drabbar på ett helt överskuggande sätt kvinnor. Det behövs krafttag som stoppar den akuta våldsspiralen och långsiktigt skyddar våldsutsatta kvinnor.

Centerpartiets förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 13 läggs fram i kommittémotion 2021/22:4127. När det gäller jämställdhetsområdet gör partiet satsningar som går utöver vad regeringen och utskottet föreslår. Vi möjliggör finansiering av en stömlinje riktad mot ungdomar som utsätts för våld i en nära relation. Vi skjuter också till medel för att finansiera insatser mot prostitution och människohandel. Statsbidragen till kvinno- och tjejjourer anser Centerpartiet bör placeras inom ett eget anslag. Partiet vill betona betydelsen av en långsiktig och stabil finansiering av denna verksamhet. Centerpartiet vill också att pris- och löneomräkningen ska justeras ned, vilket innebär att besparingar kan göras inom några av anslagen inom utgiftsområde 13.

När det gäller det förslag som utskottet nu ställer sig bakom inom utgiftsområde 13 delar jag definitivt inte bedömningen att Delegationen mot segregation bör läggas ned. Förslaget är helt omotiverat och oansvarigt. Utmaningarna inom segregationsområdet är stora och delegationens arbete med att öka och sprida kunskap, främja samverkan och fördela statsbidrag för

att minska och motverka segregationen har stor betydelse i arbetet mot den segregation som breder ut sig i samhället. Även förslaget om att avskaffa hemutrustningslånen är ogenomtänkt och inte heller här delar jag den bedömning som utskottet gör. Förslaget innebär i praktiken att ett lån tas bort och ersätts av bidrag, vilket medför kostnader för kommunerna som inte beaktats. Detta har jag framfört under utskottets beredning av det gemensamma förslaget från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna.

3. Statens budget inom utgiftsområde 13 (V)

Ciczie Weidby (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 24 november 2021 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 13 inte får överstiga 6 152 015 000 kronor för 2022 (bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 13.

I partimotionen Röd politik för en grön omställning (mot. 2021/22:3278) presenteras Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och partiets samlade förslag framgår av reservation 7 i det betänkandet. I den motionen finns också partiets förslag till ram för utgiftsområde 13. Vänsterpartiet vill se en stor grön och modern omställning av samhället som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Våra förslag ökar tryggheten för människor genom ett starkt socialförsäkringssystem och trygga arbetsvillkor. Vi ger småföretagare bättre förutsättningar och bygger ut infrastrukturen genom en utvecklad transportsektor. Genom vänsterpolitik skapar vi välfärd som kommer alla till del, från de minsta barnen på förskolan, genom skola och arbetsliv, till de äldre med behov av omsorg.

Vänsterpartiets förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 13 läggs fram i partimotion 2021/22:3208. En viktig fråga där Vänsterpartiet vill gå längre än vad regeringen och utskottet gör gäller de ensamkommande barn och unga som har varit i Sverige i över ett år. För denna grupp vill Vänsterpartiet införa en amnesti. Förslaget innebär att en del personer som i dag väntar på beslut om uppehållstillstånd får sin ansökan beviljad, vilket innebär ökade kostnader för kommunmottagandet. En annan viktig fråga för Vänsterpartiet är verksamheten vid kvinnojourerna som i spåren av coronapandemin pekar på ett stort behov. Vänsterpartiet föreslår därför att det tillförs mer medel till denna verksamhet än vad regeringen och utskottet gör.

Avslutningsvis vill jag framhålla att jag inte delar bedömningen att hemutrustningslånen bör avskaffas och att Delegationen mot segregation bör läggas ned.

4. Statens budget inom utgiftsområde 13 (L)

Roger Haddad (L) och Malin Danielsson (L) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 24 november 2021 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 13 inte får överstiga 6 152 015 000 kronor för 2022 (bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Beslutet innebar att riksdagen ställde sig bakom Moderaternas, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas gemensamma förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. Det är positivt att den nya budget som riksdagen har antagit innebär en mindre rödgrön politik för Sverige. På viktiga områden genomförs kursomläggningar i liberal och borgerlig riktning, vilket vi välkomnar. Samtidigt finns det inslag i budgeten som vi inte ställt oss bakom.

Eftersom Liberalernas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den beslutade utgiftsramen kan vi inte reservera oss till förmån för vårt förslag. Liberalernas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Liberalernas politik inom utgiftsområde 13.

I partimotionen Ny start för Sverige (mot. 2021/22:4181) presenteras Liberalernas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken. Motionen behandlas i betänkande 2021/22:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 8 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 13. Sedan coronavirusets utbrott har världsekonomin befunnit sig i en djup kris. Det svenska näringslivet står i grunden starkt efter krisen. Samtidigt har de strukturella problemen som Sverige hade före pandemin förstärkts. Sverige upplever nu en historiskt hög arbetslöshet, och erfarenheten från tidigare kriser är att arbetslösheten riskerar att permanentas på höga nivåer under många år. Särskilt allvarig är situationen på arbetsmarknaden för utrikes födda, med en skillnad i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda som i dag ligger långt över genomsnittet i EU. Det är tydligt att den politik som har förts under den rödgröna regeringens tid vid makten inte har förmått att komma till rätta med Sveriges utmaningar. En enorm kunskapsskuld i den svenska skolan i sviterna av coronapandemin, en historiskt hög långtidsarbetslöshet, en eskalerad gängkriminalitet, ett växande utanförskap och en elmarknad i kris – för att bara nämna några utmaningar som lämnats vind för våg. För att vända utvecklingen behövs en kraftfull, liberal reformagenda som svarar mot de utmaningar Sverige står inför. Det behövs en ny start för Sverige.

Liberalernas förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 13 läggs fram i kommittémotion 2021/22:3951. Vi anser att det behöver göras ytterligare satsningar på arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och mot mäns våld mot kvinnor. Vi menar också att särskilda medel bör skjutas till för att motverka våld i ungas partnerrelationer, i synnerhet unga killars våld mot tjejer. När det gäller anslaget till Jämställdhetsmyndigheten avvisar vi

regeringens förslag om att tillföra medel till myndighetens fortsatta stöd till universitet och högskolors arbete med jämställdhetsintegrering. Liberalerna vill också att pris- och löneomräkningen ska justeras ned, vilket innebär att besparingar kan göras inom några av anslagen inom utgiftsområde 13.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 13:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motion väckt med anledning av proposition 2020/21:217

2021/22:1150 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hotade kvinnor ska erbjudas trygghetspaket med larm, pepparsprej och kurser i självförsvar och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:301 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identifiera utsatta grupper i samhället och ge dem stöd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka stödet till de delar av civilsamhället som arbetar mot hedersbrott och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:910 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa det s.k. hemutrustningslånet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2560 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslagen till kvinnojourerna och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla kvinnojourer bör ha rätt kunskap för att klara av att bemöta och hjälpa hedersvåldsutsatta på ett säkert sätt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2561 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till ökat stöd till kvinnojourer och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillse att samtliga kvinnojourer innehar rätt kunskap om att hantera hedersvåldsutsatta och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2562 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nå ut med kunskap till personer som är i riskzon för att utsättas för hedersbrottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla tjej- och kvinnojourer ska ha relevant kunskap om och erbjuda rätt stöd för de som utsätts för hedersrelaterat våld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att utöka stödet till de delar av civilsamhället som arbetar mot hedersförtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2563 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på sikt avveckla Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3208 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3514 av Johan Hedin m.fl. (C):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer långsiktig och stabil finansiering av kvinno- och tjejjourerna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3666 av Annie Lööf m.fl. (C):

53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer långsiktig och stabil finansiering av kvinno- och tjejjourerna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3704 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk förskola och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3895 av Ludvig Aspling m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:3951 av Roger Haddad m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4035 av Mats Green m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag för Nationellt centrum för kvinnofrid och för att kvinnojourerna ska ha bättre möjligheter att ge stödinsatser och ha en god beredskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Delegationen mot segregation bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4127 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4169 av Sofia Damm m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av ett asylprogram med 16 timmar språkutbildning och 9 timmar samhällsorientering per vecka och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Jämställdhetsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om NCK och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hotade kvinnor bör erbjudas ett trygghetspaket och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell stömlinje för dem som riskerar att bli eller är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intensifierat arbete mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Delegationen mot segregation och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en delegation för jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2021/22:4210 av Sofia Damm m.fl. (KD):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillhandahålla ett trygghetspaket till hotade kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättande av en nationell stömlinje för dem som riskerar att bli eller är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4212 av Sofia Damm m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram genom tillgång till och skärpta krav på deltagande i svenskundervisning, samhällsorientering och arbete för att erhålla bidrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4214 av Hans Eklind m.fl. (KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram där asylsökande ska delta i språkutbildning och samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering

Tusental kronor

Anslag		Regeringens förslag			Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	V	KD	L		
1:1	Etableringsåtgärder	142 030	±0	-137 030	±0	±0	120 000	±0	
1:2	Kommunersättning vid flyktingmottagande	4 516 216	±0	-2 258 000	±0	640 000	±0	±0	
1:3	Hemutrustningslån	167 271	±0	-167 271	±0	±0	±0	±0	
2:1	Diskrimineringsombudsmannen	129 681	±0	-65 000	-169	±0	±0	-200	
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	100 919	±0	±0	±0	±0	±0	±0	
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	640 039	10 000	75 000	-185 500	50 000	27 000	80 000	
3:2	Jämställdhetsmyndigheten	76 280	±0	-38 000	-106	±0	-26 000	-5 100	
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28 163	±0	±0	±0	±0	±0	±0	
4:1	Åtgärder mot segregation	500 000	±0	-500 000	±0	±0	-250 000	±0	
4:2	Delegationen mot segregation	18 416	-9 000	-9 000	-31	±0	-9 000	±0	
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>									
99:1	Obligatorisk förskola för vissa barn	±0	±0	380 000	±0	±0	±0	±0	
99:2	Statsbidrag för kvinno- och tjejjourer	±0	±0	±0	200 000	±0	±0	±0	
99:3	Inrättande av jämställdhetsdelegation	±0	±0	±0	±0	±0	13 000	±0	
Summa för utgiftsområdet		6 319 015	1 000	-2 719 301	14 194	690 000	-125 000	74 700	

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	39 300	2023
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	150 000	2023
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163	2023
4:1 Åtgärder mot segregation	300 000	2023
Summa för utgiftsområdet	517 463	

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet
och nyanlända invandrares etablering*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Etableringsåtgärder	±0	142 030
1:2 Kommunersättning vid flyktingmottagande	±0	4 516 216
1:3 Hemutrustningslån	-167 271	0
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	±0	129 681
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	±0	100 919
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	±0	640 039
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	±0	76 280
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	±0	28 163
4:1 Åtgärder mot segregation	±0	500 000
4:2 Delegationen mot segregation	±0	18 416
Summa för utgiftsområdet	-167 271	6 151 744